

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om åtgärder till skydd för Finlands sjöfart**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om åtgärder till skydd för Finlands sjöfart ändras så att till lagen fogas en ny 2 a § enligt vilken i fråga om Europeiska unionens medlemsstaters och Finlands samordnade åtgärder för att säkerställa fri tillgång till last på oceantrader och motåtgärder inom den internationella handelsjöfarten skall gälla vad som föreskrivs i EG-rådets förordning om samordnade åtgärder

för att säkerställa fri tillgång till last på oceantrader och EG-rådets beslut om motåtgärder inom den internationella handelsjöfarten.

Den föreslagna lagen hänför sig till Finlands medlemskap i Europeiska unionen (EU) och avses träda i kraft samtidigt som medlemskapet.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I syfte att trygga sjötransporterna inom Finlands utrikeshandel och intressena inom Finlands sjöfartsnäring har statsrådet makt att inom den internationella sjöfarten vidta åtgärder mot sådana åtgärder av andra länder som skadar eller kan skada Finlands sjöfart. Dessa befogenheter ingår i lagen om åtgärder till skydd för Finlands sjöfart (142/87), som trädde i kraft den 1 mars 1987. Tidigare befogenheter baserade sig på en lag från 1968.

Statsrådet kan enligt lagens 1 § i syfte att skydda Finlands sjöfart vidta i lagen nämnda åtgärder när transporter med finska fartyg till en främmande stat eller därifrån till utlandet ställs i ett sämre läge än transporter med fartyg från andra länder eller när en främmande stat vidtar eller ämnar vidta en åtgärd av annat slag som skadar eller kan skada Finlands sjöfart, eller när åtgärder mot en främmande stat är påkallade enligt de internationella avtal som Finland har godkänt för att tillvarata sina intressen inom internationell sjöfart.

Ovan nämnda åtgärder är enligt lagens 2 § förbud och inskränkningar för näringsidkare att ingå avtal om befraktning av fartyg som är registrerade i en främmande stat som avses i 1 § eller om transporter med sådana fartyg samt förbud och inskränkningar för hamninnehavare att låta fartyg, registrerade i en främmande stat som avses i 1 §, anlöpa hamnen.

Dessutom kan uppställas förbud och inskränkningar för redare att utan tillstånd av trafikministeriet låta finska fartyg anlöpa hamn i en stat som avses i 1 § för att ta eller lossa last eller för att ta eller avlämna passagerare eller ställa finska fartyg till förfogande för denna stat eller för företag med säte i denna stat.

I lagen ingår även ett straffstadgande med tanke på brott mot förbud eller inskränkningar som utfärdats med stöd av 2 §.

Lagen har aldrig tillämpats.

Om motåtgärder inom sjöfarten finns även bestämmelser i gemenskapsrätten. I EG-rådets förordning (EEG) nr 4058/86 av den 22 december 1986 om samordnade åtgärder för att säkerställa fri tillgång till last på oceantrader

finns bestämmelser om ett förfarande som tillämpas då en åtgärd av ett tredje land eller dess företrädare begränsar eller hotar att begränsa fritt tillträde för medlemsstaternas rederier eller för fartyg registrerade i en medlemsstat, enligt den lagstiftning som gäller där, till linjetrafik, frakt i trampfart, passagerartrafik eller transporter till offshore-anläggningar (artikel 1).

Samordnade åtgärder får enligt artikel 3 begäras av en medlemsstat. Rådet beslutar om saken. Samordnade åtgärder kan bestå av diplomatisk uppvaktning i berörda tredje länder samt motåtgärder riktade mot de rederier i berörda tredje länder eller mot de rederier i andra länder som drar nytta av de åtgärder som vidtagits av länderna i fråga, t.ex. införande av obligatoriskt tillstånd för att lasta, transportera eller lossa last, införande av kvoter eller skatter och avgifter. Om rådet inte inom två månader har antagit kommissionens förslag om samordnade åtgärder, får medlemsstaterna med stöd av artikel 6 tillämpa nationella åtgärder unilateralt eller som grupp.

I rådets beslut av den 26 oktober 1983 om motåtgärder inom den internationella handelssjöfarten (83/573/EEG) åläggs medlemsstaterna att rådgöra med övriga medlemsstater och kommissionen när den har infört eller har för avsikt att införa motåtgärder inom internationell handelssjöfart, riktade mot tredje länder. Rådet får enligt artikel 2 enhälligt besluta att medlemsstaterna gemensamt skall tillgripa sådana lämpliga motåtgärder som ingår i deras nationella lagstiftning.

I Finland finns ingen lagstiftning med sådana regler om samordnade åtgärder som ingår i rådets förordning (EEG) nr 4058/86 eller sådan lagstiftning som avses i rådets beslut 83/573/EEG. Däremot är det nödvändigt att lagen om åtgärder till skydd för Finlands sjöfart kompletteras genom en ny 2 a § enligt vilken rådets ovan nämnda förordning och beslut skall tillämpas i fråga om sådana samordnade åtgärder och gemensamma motåtgärder inom sjöfarten som vidtas tillsammans med unionens medlemsländer.

I praktiken innebär den föreslagna lagen att Finland, då ett fartyg från ett land som valts till föremål för de gemensamma motåtgärderna anlöper en finsk hamn, enligt gemenskapsrätten blir skyldigt att vidta de åtgärder som unionen har beslutat om.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Det är ytterst svårt att uppskatta propositionens ekonomiska verkningar, eftersom rådets förordning nr 4058/86 har använts endast mot vissa västafrikanska länder och behandlingen av fallet ännu inte har slutförts. Danmark har ansett att vissa västafrikanska länder genom sina åtgärder har diskriminerat danska rederier i fråga om sjötransporter till Västafrika. Flera medlemsländer inom EU har stött Danmarks åsikter.

Det är klart att de aktuella motåtgärderna vidtas endast efter grundliga utredningar och uppenbarligen endast i mycket sällsynta fall.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid trafikministeriet. Dessutom har utlåtanden inbegärts från arbetsmarknadsparterna inom sjöfartsbranschen, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund och Ålands landshövdingens styrelse. I utlåtandena har propositionen allmänt förordats.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till Finlands medlemskap i Europeiska unionen och avses träda i kraft samtidigt som medlemskapet. Den föreslagna lagen kan träda i kraft endast om Finland blir medlem i EU. Det må dock konstateras att Finland redan på basis av protokoll nr 19 i EES-avtalet kan vidta de aktuella gemensamma motåtgärderna tillsammans med EU-länderna. Det är dock frivilligt att delta.

5. Ikraftträdande

Det föreslås att tidpunkten för lagens ikraftträdande stadgas genom förordning. Om Finland blir medlem i Europeiska unionen den 1 januari 1995, skall lagen träda i kraft samtidigt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om åtgärder till skydd för Finlands sjöfart

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 13 februari 1987 om åtgärder till skydd för Finlands sjöfart (142/87) en ny
2 a § som följer:

2 a §

Angående Europeiska unionens medlemsstaters samordnade åtgärder för att säkerställa fri tillgång till last på oceantrader samt motåtgärder inom den internationella sjöfarten gäller bestämmelserna i EG-rådets förordning (EEG) nr 4058/86 om samordnade åtgärder för att

säkerställa fri tillgång till last på oceantrader och EG-rådets beslut om motåtgärder inom den internationella handelssjöfarten (83/573/EEG).

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 21 oktober 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Trafikminister *Ole Norrback*

